

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 17.3.2015
COM(2015) 127 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU SVETU

Poročilo o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe 2015

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU SVETU

Poročilo o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe 2015

1) Uvod

Poročilo o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe 2015 obravnava nekatere ključne ovire, s katerimi se srečujejo podjetja Evropske unije (EU) na trgih **šestih strateških gospodarskih partnerjev EU**¹, tj. **Kitajske, Indije, Japonske, Mercosurja (Brazilije in Argentine), Rusije in Združenih držav Amerike (ZDA)**. Glavni cilj poročila je povečati ozaveščenost glede najpomembnejših omejevalnih trgovinskih ovir in ponovno poudariti pomen odpravljanja takih ovir na osredotočen in usklajen način.

Poročilo o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe se osredotoča zlasti na „**prednostne naloge prednostnih nalog**“, vendar Komisija prav tako redno objavlja poročila o potencialnih ukrepih omejevanja trgovine, tj. **poročila o spremljanju protekcionizma**, ki vsebujejo podrobnejši pregled trgovinskih ovir in ovir za naložbe v širšem nizu tretjih držav². Poročilo o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe in „poročilo o spremljanju protekcionizma“ se torej dopolnjujeta.

Peta izdaja Poročila o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe najprej podaja pregled tekočih trgovinskih in naložbenih pogajanj EU (del 2), nato povzema ključne ovire za trgovino in naložbe, ki so jih leta 2014 ohranili strateški gospodarski partnerji EU (3. del), poročilo pa se zaključuje z delom 4, ki opisuje različne strategije EU za reševanje teh primerov.

2) Ustvarjanje priložnosti za trgovino in naložbe – trenutna pogajanja EU

Za ustvarjanje novih priložnosti za trgovanje in naložbe EU uporablja celovit pogajalski program, ki ima mnogostranske, večstranske in dvostranske razsežnosti. Dinamika pogajalskega okvira lahko prispeva tudi k reševanju dolgotrajnih trgovinskih ovir.

Kar zadeva **mногоstranski** pogajalski program EU, so bila pred kratkim rešena preostala vprašanja „**balijskega svežnja**“ **STO**, zlasti tista, povezana s sporazumom o olajševanju trgovine. To omogoča polno izvajanje tega prvega svetovnega trgovinskega sporazuma pod okriljem STO. Pogajanja na **večstranski** ravni o **sporazumu o trgovini s storitvami (TiSA)** vztrajno napredujejo. V kratkem bo mogoče doseči dogovor o razširitvi seznama izdelkov v **Sporazumu o trgovini z izdelki informacijske tehnologije (ATI)**. Poleg tega so EU in 13

¹ Kot je opredeljeno v sporočilu Komisije z naslovom „Trgovina, rast in svetovne zadeve“, http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2010/november/tradoc_146955.pdf

² Enajsto poročilo te vrste je na voljo na spletnem naslovu: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2014/november/tradoc_152872.pdf.

drugih članic STO julija 2014 začele pogajanja za liberalizacijo svetovne trgovine z okoljskim blagom. Ta večstranska „**pobuda za zeleno blago**“ si prizadeva odpraviti ovire za trgovino in naložbe na področju blaga, storitev in tehnologij, ki prispevajo k izboljšanju okolja.

Poleg tega EU pospešeno nadaljuje ambiciozni program **dvostranskih** pogajanj, da bi okrepila svoj trgovinski in naložbeni položaj na trgih nekaterih tretjih držav. Predvsem so ključna prednostna naloga pogajanja z **ZDA o čezatlantskem partnerstvu za trgovino in naložbe (TTIP)**. Daljnosežen in ambiciozen sporazum o TTIP, ki bo vključeval trdne norme za regulativno sodelovanje in skladnost, ne bo le odpravil tarife, temveč bo tudi prispeval k zmanjšanju stroškov, povezanih z netarifnimi ovirami.

EU in **Japonska** sta decembra 2014 zaključili osmi krog tehničnih pogajanj za prostotrgovinski sporazum med EU in Japonsko. S temi pogajanjem želi EU rešiti več vprašanj, ki vplivajo na podjetja EU, zlasti glede tarif, netarifnih ovir in nezadostnega dostopa do japonskega trga javnih naročil.

Na 16. srečanju na vrhu med EU in Kitajsko, ki je potekalo novembra 2013 v Pekingu, sta EU in **Kitajska** začeli pogajanja o celovitem **sporazumu o naložbah**, ki naj bi koristil obema stranema, saj bi zagotovil odprte trge za naložbe v obeh smereh.

Marca 2014 sta EU in **Mjanmar/Burma** začeli pogajanja za sporazum o naložbah.

Prostotrgovinski sporazum med EU in **Singapurjem** je bil v veliki meri parafiran septembra 2013, vendar so bila pogajanja na področju zaščite naložb zaključena šele oktobra 2014. Trgovinski sporazum s **Perujem** in **Kolumbijo** se v Peruju začasno uporablja od 1. marca 2013, v Kolumbiji pa od 1. avgusta 2013. Poleg tega so bila julija 2014 zaključena pogajanja o pristopu **Ekvadorja** k sporazumu s Kolumbijo in Perujem, še vedno pa se ohranjajo stiki, da se preuči možnost vključitve **Bolivije** v ta trgovinski sporazum.

Na srečanju na vrhu med EU in Kanado 26. septembra 2014 v Ottawi so se končala pogajanja za **trgovinski sporazum med EU in Kanado (CETA)**. Sporazum naj bi odpravil več kot 99 % vseh tarif med tema gospodarstvoma in zagotovil znatne priložnosti za dostop do novih trgov na področju storitev in naložb.

Moldavija in **Gruzija** sta 27. junija 2014 podpisali pridružitvena sporazuma z EU, ki vključujeta poglobljeno in celovito območje proste trgovine (DCFTA). Sporazuma se začasno uporabljata od 1. septembra 2014. Tudi **Ukrajina** je 27. junija 2014 podpisala poglobljen in celovit sporazum o prosti trgovini in preostale dele sporazuma o pridružitvi, ki niso bili podpisani 21. marca 2014. Po podpisu političnih določb sporazuma o pridružitvi je EU 23. aprila 2014 enostransko odobrila avtonomne trgovinske ukrepe in tako predhodno sprejela tisti del poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini, ki znižuje tarife v korist Ukrajine. Avtonomni trgovinski ukrepi so bili podaljšani do konca leta 2015, začetek veljavnosti poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini pa je bil preložen na 1. januar 2016.

Poleg tega EU sodeluje v pogajanjih za prostotrgovinski sporazum z nekaterimi drugimi tretjimi državami in regijami, in sicer z **Mercosurjem, Indijo, Malezijo, Vietnamom in Marokom.**

3) Trenutno stanje ključnih trgovinskih ovir in ovir za naložbe, ki so jih ohranili strateški partnerji EU v letu 2014

a) Brazilijska in Argentina

- 1) Glede **naložb** v Braziliji je v nekaterih sektorjih tuje lastništvo še vedno omejeno, zlasti na področju medijev in komunikacij, letalstva, prevoza in rudarstva, čeprav ta država na splošno ne razlikuje med tujim in domačim kapitalom.
- 2) **Diskriminatorni davki in subvencioniranje** domačih proizvajalcev v Braziliji so pereče vprašanje v mnogih sektorjih. Zlasti je zaskrbljujoča (ponovna) uvedba programa **Reintegra** za izvozne subvencije. Poleg tega ostaja problematično **dodeljevanje subvencioniranih posojil ali nepovratnih sredstev, ki je pogojeno z izpolnjevanjem zahtev glede lokalne vsebine.** V zvezi z davčnimi ukrepi je EU 19. decembra 2013 zahtevala posvetovanja z STO glede **diskriminatornih davčnih ugodnosti, ki jih Brazilija dodeljuje za motorna vozila, elektroniko, avtomatizirane stroje za industrijsko ali poklicno uporabo ter za druge povezane izdelke, ki se proizvajajo v Braziliji in izpolnjujejo nekatere zahteve glede lokalne vsebine.** Poleg tega Brazilija zagotavlja davčne ugodnosti v obliki neobdavčenega nakupa investicijskega blaga in vložkov za domača podjetja, ki izvažajo 50 % ali več svoje proizvodnje. Po neuspešnih posvetovanjih z Brazilijo leta 2014 je EU 18. novembra 2014 pri STO vložila zahtevo za svet za poravnavo sporov. STO je 17. decembra 2014 ustanovila svet, da razsodi glede te zadeve.
- 3) **Brazilija je sprejela ukrepe, ki dodatno izkrivljajo pogoje za udeležbo pri javnih naročilih,** in sicer z določitvijo prednostnih marž za nekatere domače izdelke v razpisnih postopkih. Ukrepi določajo marže v višini od 8 % do 25 % in zajemajo najrazličnejše sektorje.
- 4) Na področju **sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov** je bil dosežen določen, čeprav nezadosten, napredek v zvezi z **izvozom mlečnih izdelkov ter svinjskega in govejega mesa iz EU v Brazilijo.** Pristojni brazilski organ opravi 3 do 5 revizij na leto. Revizije je začel izvajati v nekaterih državah članicah EU, vendar so še vedno najbolj zaskrbljujoči zaostanki v zvezi s 50 zahtevki, ki so jih predložile države članice. Na splošno ima Brazilija še vedno dolgotrajne, zapletene in nepredvidljive sanitarne in fitosanitarne postopke za uvoz iz držav članic EU. Leta 2014 je Brazilija napovedala novo zakonodajo, EU pa je podala konkretne predloge za poenostavitev uvoznih postopkov. Ko je Rusija uvedla prepoved uvoza kmetijskih izdelkov in živil iz EU, je Brazilija postala pomemben alternativni trg.

Glede nekaterih omejitev uvoza govejega mesa iz EU v zvezi z govejo spongiformno encefalopatijo (**BSE**) je **Brazilijska** spremenila svoje uvozne zahteve, vendar jih še ni v celoti uskladila z mednarodnimi standardi Mednarodne organizacije za zdravje živali (OIE).

- 5) Zahteva za izpolnitev „**zaprisežene izjave predhodnega uvoznika (DJAI)**“ za celoten uvoz je še vedno velik izziv v **Argentini**. Pritožbeni organ STO za poravnavo sporov je 15. januarja 2015 odločal glede spora o DJAI in vrste drugih neuradnih omejevalnih ukrepov za uvoz, kot so zahteve za uravnoteženost uvoza. Pritožbeni organ je potrdil prejšnje odločitve sveta, s katerimi je bilo ugotovljeno, da Argentina z uporabo DJAI krši pravo STO.
- 6) Poleg tega **Argentina** še vedno močno **omejuje prenos tujih valut, dividend in licenčin**. Položaj se celo slabša zaradi vse večjega pomanjkanja deviznih rezerv. Za prenos in sledenje plačil je bil ustanovljen nov organ s predstavniki iz različnih organov, vključno iz centralne banke.
- 7) Poleg tega je **Argentina** začela uporabljati notranjo obdavčitev za regulacijo uvoza avtomobilov višjega razreda, plovil, letal ter motornih koles, in sicer z uvedbo „**davka na luksuzno blago**“ do največ 50 % nad določenim cenovnim pragom. Davek vpliva na avtomobile višjega razreda, kar pomeni, da ima znatno večji učinek na uvožena vozila kot na modele domače proizvodnje.

b) Kitajska

- 8) **Kitajska** uporablja **znatne omejitve za tuje naložbe**. Morala bi predvsem odpreti sektorje, ki niso dostopni tujim neposrednim naložbam, ali pa se zahteva skupno podjetje, vključno s pogojem kitajskega večinskega deleža. Kitajska bi morala prav tako odpraviti druge omejitve, kot so **zahteve glede prenosa tehnologije in lokalne vsebine** ter predhodne upravne odobritve. **Subvencioniranje** domačih proizvajalcev, zlasti podjetij v državni lasti, je tudi pomembna ovira za naložbe na Kitajskem.

Kitajska je enostransko sprejela nekatere ukrepe v zvezi z naložbami. Novembra 2014 je predlagala, da **pregleda svoj katalog tujih naložb** in odpravi nekatere omejitve. Čeprav je takšen pregled dobrodošel, je omejeno število na novo odprtih sektorjev in zaprtje drugih sektorjev v osnutku pregleda nezadovoljivo. Reforme, ki so bile napovedane v okviru **pilotnega prostotrgovinskega območja v Šanghaju (SFTZ)**, se ne uresničujejo dovolj hitro. „Negativni seznam“ SFTZ (seznam vseh sektorjev, v katerih tuje naložbe niso dovoljene, dovoljene pa so v vseh drugih sektorjih) je bil predmet pregleda julija 2014. Čeprav so bile nekatere omejitve za tuje naložbe omiljene za nekatere sektorje, se podjetja še vedno srečujejo s številnimi večjimi ovirami za neposredne tuje naložbe v tem območju. To stanje bo treba spremljati, saj so kitajske oblasti nedavno napovedale, da bodo odprle nova prostotrgovinska območja.

- 9) Na področju **javnih naročil** EU še naprej spodbuja Kitajsko, naj čim prej pristopi k Sporazumu o javnih naročilih in ustrezno uskladi svojo zakonodajo. Kitajska je januarja 2015 predložila revidiran Sporazumu o javnih naročilih; EU pozdravlja napredek v smislu pokritosti na poddržavni ravni, vendar so še vedno potrebne nadaljnje znatne izboljšave, zlasti v zvezi s pokritostjo podjetij v državni lasti.
- 10) Na **Kitajskem** so še vedno prisotna številna vprašanja v zvezi s spoštovanjem **pravic intelektualne lastnine**. Ta vključujejo registracijo patentov in uporabnih modelov nizke kakovosti in blagovnih znamk, ki so bile zahtevane v slabi veri, ter dolgotrajne postopke registracije in zapleten postopek za overjanje tujih listin. Poleg tega zaščita pred kršitvami pravic intelektualne lastnine, ki jo zagotavljajo administrativni, pravosodni in carinski organi, še vedno ni zadostna. Še vedno je veliko negotovosti v zvezi z varovanjem poslovnih skrivnosti, ki se morajo domnevno pogosto predložiti kitajskim organom ali podjetjem.
- 11) **Kitajska** še vedno meni, da se šteje za „varno“ samo tista tehnologija na področju informacijske varnosti, ki je bila razvita na Kitajskem, njena uporaba načela „državne varnosti“ pa močno presega običajno mednarodno prakso. To predstavlja zelo veliko oviro za tuja podjetja, ki konkurirajo za komercialne aplikacije v sektorju informacijske tehnologije. Poleg tega je **tujim podjetjem še vedno onemogočeno sodelovanje v organih za standardizacijo na področju varnosti**.
- 12) Na Kitajskem se podjetja iz EU srečujejo s številnimi **uvoznimi ukrepi na sanitarnem in fitosanitarnem področju**. Obstoječo prepoved uvoza govejega in ovčjega mesa iz EU bi bilo treba odpraviti. Poleg tega bi bilo treba sprejeti mednarodne standarde, na primer na področju varnosti hrane in zdravja živali.
- 13) EU izraža zaskrbljenost tudi glede **ovir za dostop do kitajskega trga v zdravstvenem sektorju in sektorju kozmetičnih izdelkov**. Za zdravstvene pripomočke in zdravila bi bilo treba nov sistem predpisov uskladiti z mednarodnimi standardi in prakso, in sicer glede vprašanj, kot so klinično preskušanje in zahteve za registracijo. V zvezi s **kozmetičnimi izdelki** bi bilo treba izboljšati postopek registracije novih kozmetičnih sestavin ter ga omejiti na sestavine z višjo stopnjo tveganja. Označevanje kozmetičnih izdelkov z uporabo nalepk bi moralo biti dovoljeno, pravila preskušanja pa bi morala biti usklajena z mednarodnimi standardi.

c) **Indija**

- 14) V **Indiji** se podjetja iz EU še vedno srečujejo z **velikimi ovirami za dostop do trga v sektorju informacijskih tehnologij in elektronskih izdelkov**. Ni mogoče poročati o nobenem nadaljnjem znatnem napredku v zvezi s **politiko preferencialnega dostopa do trga za elektronsko blago domače proizvodnje pri javnem naročanju**, ki jo Indija izvaja iz varnostnih razlogov, potem ko je leta 2013 prekinila to politiko in izrecno izključila njeno uporabo zunaj sektorja javnih naročil. Indija vztraja, da zanjo ni zavezujoča nobena zaveza STO (zlasti Sporazum o javnih naročilih, ki ga Indija ni

podpisala). Pričakuje se, da bo kmalu objavila merila za dodano vrednost v svojem programu javnih naročil.

Od 3. januarja 2014 je v **Indiji obvezna registracija 15 kategorij izdelkov informacijske tehnologije in potrošniških elektronskih izdelkov**. Program je bil razširjen na dodatnih 15 izdelkov z odlokom, objavljenim 8. novembra 2014. Izvajanje obveznega testiranja in certificiranja elementov telekomunikacijskih omrežij znotraj države je bilo preloženo na 1. april 2015. Ker je velik del teh izdelkov uvožen na indijski trg, lahko ti ukrepi zlasti vplivajo na trgovino.

- 15) Poleg tega se nadaljujejo težave s **postopkom certificiranja za uvožene in izvožene pnevmatike, ki ga izvaja indijski urad za standardizacijo (BIS)**. Glavni pomisleki zadevajo pristojbine, ki se zaračunavajo za vsako označeno pnevmatiko, dolgotrajne postopke, inšpekcijske preglede v tovarnah ter zahtevana bančna jamstva.
- 16) Od avgusta 2013 **Indija drugače razlaga in izvaja predpise glede standardov varnosti hrane iz leta 2011, ki zadevajo označevanje in embalažo**, in je sprejela bolj omejevalen pristop do uporabe nalepk na embalaži, kar je povzročilo resne motnje v trgovini z živali. Na splošno je Indija nedavno razširila svoj omejevalen sistem označevanja na številne sektorje (npr. kozmetični izdelki, medicinski pripomočki, IKT).
- 17) Leta 2014 je Indija uvedla več ukrepov, ki vplivajo na sektor **kozmetike**, in sicer glede označevanja, testiranja na živalih ter zahtev za registracijo uvoženih izdelkov. Kar zadeva **označevanje**, je Indija julija 2014 objavila zahteve za označevanje vegetarijanskih in nevegetarijanskih izdelkov. Poleg tega je Indija uvedla **prepoved testiranja na živalih** za kozmetične izdelke na način, ki bi v praksi lahko privedel do prepovedi splošno uporabljanih in nenadomestljivih sestavin, ki so še vedno odvisne od podatkov iz testiranja na živalih, kadar ni nobene druge možnosti.

d) Japonska

- 18) Od začetka pogajanj za **celovit prostotrgovinski sporazum** se nadaljujejo razprave v zvezi z **netarifnimi ovirami**. Glede nekaterih teh ovir (npr. ekološka hrana, dovoljenje za grosistično prodajo alkoholnih pijač) se je Japonska že uskladila z zavezami, ki jih je prevzela v pripravljalni fazi pred začetkom pogajanj o prostotrgovinskem sporazumu. Glede nekaterih drugih ovir, za katere se je Japonska zavezala, da jih bo odpravila v prvem letu pogajanj, pa je bil dosežen znaten napredek (npr. zdravila, aditivi za živila, goveje meso, medicinski pripomočki in postopki za izdajo dovoljenj).

Vendar še vedno obstajajo nerešena vprašanja, ki jih bo treba obravnavati pred zaključkom pogajanj. Poleg seznama, dogovorjenega v okviru predhodne študije, je EU decembra 2014 Japonski predložila **drugi seznam netarifnih ukrepov**, ki vključuje zlasti veliko odprtih vprašanj s področja sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov. Razprave o tem drugem seznamu še vedno potekajo, cilj EU pa je, da se z Japonsko pravočasno doseže pomemben napredek. Pogajanja vključujejo tudi druga področja, na katerih se

podjetja EU srečujejo s težavami pri poslovanju na Japonskem, kot so javna naročila (vključno z železnicami).

e) **Združene države Amerike**

- 19) EU je še vedno zaskrbljena zaradi omejitev v znaku „**kupujmo ameriško**“, ki veljajo za **ameriška javna naročila**. Takšne omejitve še vedno zajemajo velik delež javnega naročanja v ZDA, saj je znaten del javnih naročil rezerviran za lokalno blago in storitve, medtem ko so tuja podjetja izključena. Jasno je, da je znaten napredek na tem področju pomemben predpogoj za uspešen zaključek pogajanj o TTIP. Zlasti je bistveno, da se doseže večji dostop EU do javnih naročil na ameriški podzvezni ravni.
- 20) Težave pri zaščiti **pravic intelektualne lastnine v ZDA**, zlasti **geografskih označb EU za hrano in pijačo** (predvsem v sektorjih vina, sira in mesa), povzročajo precejšnje nezadovoljstvo pri proizvajalcih iz EU. Sedanja **pogajanja o TTIP** so pomembna priložnost za boljšo zaščito geografskih označb EU v ZDA.
- 21) Še vedno obstajajo številne **ovire na področju sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov v ZDA**. EU je še vedno močno zaskrbljena zaradi ameriških uvoznih omejitev za ovčje in kozje meso ter jajčne izdelke. Poleg tega se prošnje EU za izvoz izdelkov živalskega izvora, kot so goveje meso, nekateri mlečni izdelki, žive školjke ter rastlinski izdelki, kot so jabolka in hruške, soočajo z dolgimi zamudami. Tudi v tem primeru so lahko pogajanja o TTIP priložnost za napredek pri reševanju teh vprašanj.

f) **Rusija**

- 22) **Rusija nepravilno uveljavlja svoje tarife, ki so vezane na STO** in se uporabljajo za številne izdelke, vključno s papirjem, napravami in kmetijskimi izdelki, kot je palmovo olje. EU je 31. oktobra 2014 vložila zahtevek za posvetovanja o reševanju sporov v okviru STO.
- 23) **Novi ruski zakon o lokalizaciji osebnih podatkov** (zvezni zakon 242), ki ga je predsednik Putin podpisal 21. julija 2014, določa, da se vsi osebni podatki ruskih državljanov hranijo in obdelujejo v Rusiji, pri čemer komercialni podatki niso izvzeti. Takšne splošne zahteve glede lokalnih strežnikov, brez izjem za komercialne podatke, niso sorazmerne in imajo lahko negativen učinek na celotno digitalno gospodarstvo. To zlasti pomeni veliko oviro za evropske ponudnike storitev v oblaku in razvoj čezmejnega trga računalništva v oblaku. Po mnenju EU bi bilo treba take zahteve po lokalizaciji omejiti na posebne in izjemne primere (npr. samo, če zahtev glede zasebnosti in varnosti podatkov ni mogoče zagotoviti drugače) in bi morale biti v celoti skladne z ustreznimi določbami prava STO.
- 24) **Veliko vprašanj s področja sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov v Rusiji še ni rešenih**. EU je 8. aprila 2014 v STO zaprosila za posvetovanja z Rusijo za reševanje sporov v zvezi z omejitvami na uvoz živih prašičev, prašičjega mesa in nekaterih

izdelkov iz prašičjega mesa s poreklom iz EU zaradi pojava afriške prašičje kuge na omejenih območjih Litve in Poljske nedaleč od beloruske meje. Posvetovanja niso prinesla rezultatov, zato je bil 22. julija 2014 ustanovljen svet za reševanje sporov STO. Prepoved izvoza krompirja in drugih rastlin še vedno velja od 1. julija 2013, nova vprašanja pa vključujejo prepoved uvoza odrezkov govejega mesa iz EU od 27. junija 2014, prepoved uvoza sadja in zelenjave (zlasti jabolk) iz Poljske od 1. avgusta 2014 ter prepoved uvoza mesne moke, klavničnih odpadkov in maščob iz EU od 22. oktobra 2014.

- 25) Rusija je 7. avgusta 2014 odredila **prepoved uvoza kmetijskih izdelkov in živil iz** nekaterih držav, vključno iz držav članic EU, ki so sprejele **sankcije** proti Rusiji zaradi razmer v Ukrajini. Ti izdelki zajemajo skoraj vse mesne izdelke (goveje meso, prašičje meso, perutnino in nekatere pripravljene mesne izdelke), mleko in mlečne izdelke, sadje in zelenjavo ter ribe in rake. Uvoz nekaterih predelanih kmetijskih izdelkov je prav tako prepovedan.
- 26) Na področju **tehničnih ovir v trgovini** se gospodarski subjekti iz EU še vedno soočajo s številnimi horizontalnimi in sektorskimi ovirami zaradi **zapletenih tehničnih predpisov**, ki pogosto določajo **pretirane zahteve glede certificiranja in ugotavljanja skladnosti**. V mnogih primerih tehnični predpisi, ki jih je zdaj sprejela Evrazijska gospodarska unija, niso v skladu z mednarodnimi standardi. Pomembni primeri pretirano zapletenih tehničnih predpisov, ki jih določa Evrazijska gospodarska unija, so tehnični predpisi o varnosti potrošniških izdelkov in blaga, namenjenih otrokom in mladostnikom (med drugim za tekstil, oblačila in obutev) ter osnutek tehničnega predpisa o varnosti alkoholnih izdelkov.
- 27) Rusija je sprejela subvencijski program, ki vključuje **subvencije za proizvajalce kmetijske opreme in kmetijskih strojev**. Program določa subvencije za proizvajalce in kupce kmetijskih strojev **pod določenimi pogoji lokalne vsebine**. To ima škodljive posledice za izvoznike kmetijskih strojev (zlasti kombajnov) iz EU, ki se zelo potegujejo za ruski trg.
- 28) Evrazijska ekonomska komisija je 14. maja 2013 uvedla **protidampinške dajatve na uvoz lahkih gospodarskih vozil** iz Nemčije in Italije. Kot posledica ukrepa je izvoz teh vozil iz EU v Rusijo praktično usahnil zaradi previsoke stopnje dajatev. Protidampinški ukrepi se bodo uporabljali 5 let in bodo vplivali na izvoz iz EU v vrednosti približno 180 milijonov EUR. Prisotnost več podjetij iz EU na ruskem trgu v tem tržnem segmentu se je močno zmanjšala. Komisija je začela postopek reševanja sporov v STO, svet pa je bil ustanovljen 20. oktobra 2014.

4) Različna orodja za odpravljanje trgovinskih ovir in ovir za naložbe

a) Tekoča pogajanja o prostotrgovinskih sporazumih

EU je vključena v pogajanja o prostotrgovinskih sporazumih s štirimi od šestih strateških gospodarskih partnerjev ter pri pogajanjih o naložbah s Kitajsko. Čeprav je bil napredek pri pogajanjih z Indijo in Mercosurjem nezadosten, EU ostaja zavezana podpisu ambicioznih sporazumov. Sporazum o TTIP in prostotrgovinski sporazum med EU in Japonsko napredujeta z nezmanjšano hitrostjo. Dvostranski pogovori z nekaterimi drugimi državami in regijami so prav tako v teku, kot je opisano v pregledu v oddelku 2 zgoraj.

Kljub boljšim obetom za polno izvajanje „balijskega svežnja“ STO v bližnji prihodnosti in raznim obetavnih večstranskim pogajanjem, ki trenutno potekajo, dvostranska pogajanja o prostotrgovinskih sporazumih postajajo vedno pomembnejši instrument za obravnavo konkretnih ukrepov, ki ovirajo trgovino na pomembnih trgih tretjih držav. Pogajanja o TTIP z ZDA imajo še posebej pomembno strateško razsežnost kot celovit sporazum, ki vključuje stroga pravila glede regulacije in bi lahko ne samo povečal trgovino med pogodbenicama, ampak tudi vzpostavil inovativen model za regulativno zbliževanje in oblikovanje splošne predloge. Ambiciozen dogovor z ZDA bi lahko utrdil in povečal prepoznavnost vloge EU kot vodilnega regulativnega akterja na svetovni ravni.

Poleg modela TTIP se EU uporablja tudi pogajanja o prostotrgovinskih sporazumih za odpravo dolgotrajnih ovir na ključnih trgih, kot je japonski, pri čemer pogajanja z Japonsko temeljijo na celovitem pristopu, katerega cilj je odprava najrazličnejših netarifnih ovir. Ta strategija je že obrodila konkretne sadove pri trenutnih pogajanjih in bi lahko bila obetaven model za prihodnja pogajanja o prostotrgovinskih sporazumih.

Prednost prostotrgovinskih sporazumov je tudi v tem, da se hkrati lahko obravnava veliko število pomembnih ovir in se po možnosti celo presežejo pravila mednarodne trgovine. Taki sporazumi lahko pomagajo preprečiti nastajanje novih ovir.

Vendar imajo preferencialni trgovinski sporazumi tudi omejitve. Pogajanja in izvajanje teh sporazumov zahtevajo veliko časa, potrebno ravnotežje med koncesijami pa pomeni, da vseh ovir ni mogoče obravnavati hkrati.

b) Izvajanje in izvrševanje obstoječih prostotrgovinskih sporazumov

Pri izvajanju in uveljavljanju si EU še naprej prizadeva za dosledno izvajanje vseh sklenjenih sporazumov. Za zagotovitev, da se bodo trgovinske priložnosti, ustvarjene s pogajanja, realizirale v trgovinskih tokovih na terenu, je EU med drugim uvedla strategijo dostopa na trg, da bi spremljala izpolnjevanje zavez, ki so jih prevzele tretje strani. Pogajalski program in program izvrševanja EU se tako dopolnjujeta.

Prostotrgovinski sporazum EU z Južno Korejo, ki je začel veljati 1. julija 2011, je dober primer, kako se lahko učinkovito nadzoruje izvajanje preferencialnega trgovinskega

sporazuma. Na primer, v skladu z določbami o sodelovanju v prilogi o kemikalijah k prostotrgovinskem sporazumu sta EU in Koreja na sestankih delovne skupine za kemikalije v okviru prostotrgovinskega sporazuma lahko razjasnili različna vprašanja, povezana z novo korejsko zakonodajo „K-REACH“. Poleg tega so sestanki delovne skupine za zdravila in medicinske pripomočke v okviru prostotrgovinskega sporazuma omogočili pravilno izvajanje posebnih zavez, ki so jih sprejele obe strani v teh sektorjih. Ta pristop, ki je bil razvit tudi v okviru trgovinskega sporazuma s Kolumbijo in Perujem ter Srednjo Ameriko, daje dober zgled za razvoj našega pristopa k izvajanju prihodnjih prostotrgovinskih sporazumov.

c) Postopek STO za reševanje sporov

Izvršilno ukrepanje STO ostaja pomemben instrument izvrševanja, kadar koli je to potrebno in primerno. EU še vedno pogosto uporablja postopek STO za reševanje sporov. Leta 2014 je EU začela tri nove zadeve reševanja sporov v STO proti Rusiji in eno zadevo proti ZDA glede subvencij, dodeljenih družbi Boeing.

Več drugih postopkov STO za reševanje sporov, ki jih je začela EU pred letom 2014, je še vedno v teku. Na primer, 17. decembra 2014 je bil ustanovljen svet STO v zadevi proti Braziliji v zvezi z davčnimi ugodnostmi za domače proizvajalce motornih vozil, elektronike in avtomatiziranega blaga.

Reševanje sporov v STO je še vedno najboljša možnost, kadar se druga izvršilna orodja izkažejo za nezadostna. Čeprav ta postopek traja precej časa, nudi možnost za odstranitev pomembnih ovir na bolj sistematičen način in zagotovitev pravne varnosti v dolgoročnem obdobju. Pomembnejši primer uspešne zadeve, ki jo je začela EU, zadeva kitajske omejitve izvoza redkih zemeljskih elementov, ko je januarja 2015 Kitajska sklenila, da ukine svoje izvozne kvote.

d) Odbori STO

EU je ena od najaktivnejših članic STO v odboru za tehnične ovire v trgovini ter odboru za sanitarne in fitosanitarne zadeve. Seje odbora za tehnične ovire v trgovini ter odbora za sanitarne in fitosanitarne zadeve v Ženevi so učinkovit instrument za opozarjanje na pomisleke EU glede tehničnih predpisov ter neutemeljenih sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, ki so jih uvedle druge članice STO, pa tudi za obveščanje, ozaveščanje in vzpostavljanje zavezništev z drugimi prizadetimi članicami STO.

Proaktiven pristop EU ni omejen na odbor za tehnične ovire v trgovini ter na odbor za sanitarne in fitosanitarne zadeve, temveč je razširjen na vseh druge odbore STO, zlasti tiste, ki obravnavajo postopke za izdajanje uvoznih dovoljenj, naložbene ukrepe v zvezi s trgovino ter subvencije in izravnalne ukrepe.

e) Mednarodna srečanja na vrhu

Poleg tega pa mednarodna srečanja na vrhu, tako na dvostranski kot mnogostranski ravni, na katerih sodeluje EU ali njene države članice, v zadnjih letih postajajo vedno bolj pomembna in jih je treba obravnavati kot pomemben instrument za obravnavo posebnih trgovinskih in naložbenih ovir. Voditelji držav in vlad se srečujejo bolj pogosto, da razpravljajo o ključnih mednarodnih gospodarskih izzivih, ki jih pogosto ni mogoče obravnavati ločeno od vrste osnovnih trgovinskih vprašanj. Dobra priložnost v zvezi s tem so srečanja v okviru skupine G-20. V pripravah EU na srečanja na vrhu, ki vključujejo visokega predstavnika in podpredsednika³, Komisijo in države članice, je treba posebno pozornost nameniti trgovskim oviram in oviram za naložbe, ki so v tem poročilu navedene kot prednostne.

5) Sklepi

Ta peta izdaja poročila o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe ponovno kaže, da naši strateški partnerji še naprej ohranjajo različne pomembne ovire za trgovino in naložbe, ki se pogosto rešujejo s težavo. V trenutnih neugodnih razmerah splošne gospodarske negotovosti in znatne politične napetosti je velika nevarnost ohranitve številnih obstoječih ovir in uveljavitve novih, kar bi škodovalo vsem stranem.

Več odločnosti na politični ravni ter intenzivnejše in dejavnejše izvajanje strategije EU o dostopu na trg sta zato še naprej bistvenega pomena pri prizadevanjih EU za odpravo ovir. Skupna uporaba različnih instrumentov ob upoštevanju posebnih okoliščin vsake posamezne ovire ter možnosti za njeno odstranitev zagotavlja najboljše rezultate.

³ Visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ter podpredsednik Evropske komisije.